

Súd: Okresný súd Revúca
Spisová značka: 8P/81/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6813208542
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Prčová
ECLI: ECLI:SK:OSRA:2014:6813208542.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Revúca pred samosudkyňou JUDr. Luciou Prčovou, v právnej veci starostlivosti o maloletú F. Y., K.. XX.XX.XXXX, I. O. J. Č.. XX a maloletú B. Y., K.. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. Č.. XX, t. č. v Detskom domove, S. Č.. XX, O. O., v konaní zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca, deti rodičov, matky A. K., K.. XX.XX.XXXX, I. O. R. XX a otca S. Y., K.. XX.XX.XXXX, I. O. Z. Č.. XXX, v konaní o zverenie maloletých detí do ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Maloletá F. Y., K.. XX.XX.XXXX a maloletá B. Y., K.. XX.XX.XXXX, sa zverujú do osobnej starostlivosti matky, ktorá ich bude zastupovať a spravovať ich majetok.

Otec je povinný prispievať na výživu maloletej F. a maloletej B. mesačne výživné vo výške 30 % sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, podľa zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a to na každé dieťa samostatne, vždy do každého 25-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

Nad výchovou maloletej F. a maloletej B. sa nariaďuje dohľad.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu na trov konania.

Slovenská republika nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Uznesením zo dňa 28.11.2013, súd začal konanie o zverenie maloletej F. Y., K.. XX.XX.XXXX a maloletej B. Y.R., K.. XX.XX.XXXX do ústavnej starostlivosti. Dôvodom bol podnet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca a návrh na vydanie predbežného opatrenia, ktorým by súd dočasne umiestnil maloleté deti do ústavnej starostlivosti z dôvodu samopoškodzujúceho správania sa oboch maloletých detí a podozrenia zo suicidálneho pokusu maloletej F., kvôli v tom čase neuspokojivým rodinným pomerom v rodine tety maloletých detí A. K., ktorej boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, ako aj podozreniu zo sexuálneho, resp. intímneho vzťahu medzi maloletou F. a vtedajším druhom A. K., J. F..

Pred začatím konania súd na základe návrhu kolízneho opatrovníka zo dňa 27.11.2013 predbežným opatrením - uznesením zo dňa 27.11.2013, č.k. 5PPOm/1/2013 - 8 dočasne zveril maloleté deti F. U. B. Y. do ústavnej starostlivosti Detského domova S. XX, O. O..

Vo veci sa písomne vyjadril otec maloletých detí, ktorý uviedol, že sa o svoje deti nevie postarať, nakoľko je bez strechy nad hlavou a žiadal, aby boli obe maloleté dievčatá zverené do náhradnej osobnej starostlivosti jeho sestry W. Ď., K.. XX.XX.XXXX, O. Z. Č.. XXX.

V konaní súd vykonal dokazovanie výsluchom maloletých detí, písomným vyjadrením otca a ústnym vyjadrením matky maloletých detí na pojednávaní, vyjadreniami kolízneho opatrovníka a Detského domova v Banskej Bystrici a listinnými dôkazmi a to najmä správami Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca zo šetrenia pomerov v rodine maloletých detí, správami Detského domova v Banskej Bystrici o pobyte maloletých detí v ich zariadení, správou Detského domova v Banskej Bystrici z návštev vykonaných v rodine počas krátkodobého pobytu maloletých detí v domácnosti matky, stanoviskom detského psychológa Detského domova v Banskej Bystrici k návratu maloletých detí do biologickej rodiny, záznamami z psychiatrického vyšetrenia maloletých detí a listinami z pripojených spisov Okresného súdu Revúca, sp. zn. 4P/96/2009, 3P/94/2009, 3P/165/2010, 2T/36/2013 a vyšetrovacieho spisu ORPZ v Revúcej ČVS: ORP-340/KP-RA-2013 a zistil nasledujúci skutkový stav vecí:

Maloleté deti F. U. B. Y. pochádzajú zo vzťahu matky A. K., K.. XX.XX.XXXX a S. Y., K.. XX.XX.XXXX. Okrem nich zo vzťahu rodičov pochádzajú aj dve už plnoleté deti S. Y., K.. XX.XX.XXXX a A. Y., K.. XX.XX.XXXX ako aj maloleté deti Q. Y., K.. XX.XX.XXXX, G. Y., K.. XX.XX.XXXX, B. Y., K.. XX.XX.XXXX U. J. Y., K.. XX.XX.XXXX. Z matky A. K. pochádza aj maloleté dieťa H. K., K.. XX.XX.XXXX, otcovstvo ku ktorej nebolo určené. Z rozsudku Okresného súdu Revúca zo dňa 20.10.2009, č.k. 3P/94/2009-63, rozsudku Okresného súdu Revúca zo dňa 05.11.2009, č.k. 4P/96/2009 - 43 a rozsudku Okresného súdu Revúca zo dňa 11.11.2010, č.k. 3P/165/2010-64 mal súd preukázané, že maloleté deti, v tom čase A. Y., Q. Y., G. Y., F., B. U. B. Y. boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti rodinným príslušníkom matky maloletých detí z dôvodu, že rodičia starostlivosť o maloleté deti nezabezpečovali, matka maloletých detí ich niekoľkokrát opustila, otec vo zvýšenej miere požíval alkoholické nápoje, deti boli u rodičov špinavé, zanedbané a hladné, v domácnosti boli zlé hygienické podmienky, deti zanedbávali povinnú školskú dochádzku a matka maloleté deti a ich otca opustila a odišla do zahraničia, deti nechala osamotené a otec sa o nich postarať nedokázal. Maloletá F. a B. boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti A. K..

Z vyšetrovacieho spisu ORPZ Revúca, ČVS: OPR-340/KP-RA-2013 a spisu Okresného súdu Revúca sp. zn. 2T/36/2013 súdu vyplynulo, že počas výkonu náhradnej osobnej starostlivosti o maloleté deti F. U. B. Y. bolo voči druhovi náhradnej matky A. K. - J. F. vznesené obvinenie pre zločin sexuálneho zneužívania, ktorého sa mal dopustiť na maloletej F. Y.. O tomto vypovedala maloletá F. ako svedok pred orgánom polície. Následne svoju výpoveď zmenila a uviedla, že pán J. F. ju sexuálne neobťažoval. Trestné stíhanie vedené voči J. F. pre zločin sexuálneho zneužívania bolo zastavené. Následne bola aj maloletá F. trestne stíhaná a rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 27.05.2013, č.k. 2T/36/2013-157, právoplatným dňa 27.05.2013 uznaná vinnou z prečinu krivej výpovede a krivej prísahy podľa § 346 ods. 1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že dňa 27.06.2012 v čase o 09.30 hod. na Okresnom riaditeľstve PZ v Revúcej pred vyšetrovateľom v konaní vedenom pod ČVS: ORP-206/KP-RA-2012 vypovedala ako svedok po tom ako bola poučená o trestnej zodpovednosti za vedomé uvedenie nepravdivých údajov a krivého obvinenia a do zápisnice uviedla, že ju mal sexuálne zneužiť druh jej tety J. F. a popísala ako sa to malo stať, pričom na základe jej výpovede bolo J. F. vznesené obvinenie pre zločin sexuálneho zneužívania, následne dňa 16.08.2012 v čase o 10:25 hod. na Okresnom riaditeľstve PZ v Revúcej pred vyšetrovateľom v konaní vedenom pod ČVS: ORP-206/KP-RA-2012 vypovedala ako svedok po tom ako bola poučená o trestnej zodpovednosti za vedomé uvedenie nepravdivých údajov a krivého obvinenia a do zápisnice uviedla, že to čo uvádzala pri predchádzajúcom výsluchu nie je pravda, že si to všetko vymyslela a že J. F. ju sexuálne neobťažoval a na základe jej výpovede bolo trestné stíhanie J. F. stíhaného pre zločin sexuálneho zneužívania zastavené.

Z výpovedí maloletej F. v tomto konaní, ako aj jej výpovedí a výpovedí J. F. v trestnom konaní vedenom proti maloletej pre prečin krivej výpovede a krivej prísahy vyplynulo, že J. F. sa mal s maloletou bozkávať a prejavovať jej nežnosti hladkaním na chrbte a ruke v čase keď bola jej teta A. K. v nemocnici. K takémuto správaniu medzi nimi došlo dvakrát v priebehu jedného dňa, k opakovaniu takéhoto správania podľa výpovede maloletej F., nedošlo. Vo svojich opakovaných výpovediach v tomto konaní maloletá jednoznačne poprela, že by medzi ňou a J. F. došlo k pohlavnému styku. Zotrvála na svojej výpovedi z trestného konania, že svoju pôvodnú svedeckú výpoveď v konaní vedenom na ORPZ Revúca pod ČVS: ORP-206/KP-RA-2012, v ktorej uviedla, že mala s J. F. pohlavný styk si vymyslela, pretože to od nej žiadala jej teta A. K. z dôvodu, že už nechcela s J. F. ďalej žiť. Neskôr keď sa s J. F. pomerili, ju teta požiadala, aby svoju výpoveď odvolala, čo ona aj urobila. Maloletá poprela, že by do J. F. bola niekedy zaľúbená, uviedla, že má k nemu vzťah ako k vychovávajúcemu rodičovi a aj on sa k nej správa ako rodič k dieťaťu. Neprekáža jej, že v súčasnosti žije vo vzťahu druh a družka s jej matkou, je rada,

že sa majú radi a že jej matka je šťastná. Neobáva sa žitia s matkou a J. F. v spoločnej domácnosti z toho dôvodu, že by sa opäť mohol pokúsiť s ňou intímne zblížiť, uviedla, že má k nemu dobrý vzťah, cíti sa dobre, keď je s nimi. Ku skutočnosti, že dňa 15.11.2013 užíla väčšie množstvo liekov uviedla, že tak neurobila preto, lebo si chcela siahnúť na život, ale preto, že bola nervózna zo svojej tety, ktorá jej neustále vykrikovala jej údajný vzťah s J. F. a chcela sa len uklidniť.

Zo správ úradu práce zo šetrenia pomerov vyplynulo, že aj postoj J. F. k tomu, čo sa medzi ním a maloletou F. v minulosti stalo je obdobný ako postoj maloletej F.. J. F. uviedol, že má k maloletej vzťah ako k dcére, nemyslí na ňu ako na ženu, je zaľúbený do jej matky, s ktorou je šťastný a nemá dôvod na nikoho iného (na žiadnu inú ženu) myslieť.

Zo správy Detského domova Banská Bystrica, ako aj z výpovede matky na pojednávaní vyplynulo, že matka vie o tom, že medzi maloletou F. a jej súčasným druhom J. F. došlo v minulosti k intímnemu zblíženiu, verí však, že sa nič také už opakovať nebude, verí svojej dcére a taktiež svojmu druhovi, do ktorého je zaľúbená a aj on je zaľúbený do nej a preto je presvedčená, že nemá dôvod myslieť na nikoho iného. Matka nevidí problém v tom, že by maloletá F. žila v jednej domácnosti s ňou a jej súčasným druhom, nakoľko aj podľa nej majú medzi sebou vzťah ako medzi rodičom a dieťaťom.

Z výpovede maloletej B. mal súd preukázané, že pokiaľ si dňa 24.11.2013 špendlíkom pichala do zápästia urobila tak z dôvodu, že „mala nervy“, pretože nevedela kde odišla jej sestra F., nikto nevedel kde je a ona bola z toho nervózna. Nechcela si ublížiť, ani sa u nej nejednalo o samovražedný suicidálny pokus.

Z pripojeného vyšetrovacieho spisu ORPZ Revúca, ČVS: ORP-340/KP-RA-2013 mal súd preukázané, že sa na ORPZ v Revúcej viedlo trestné stíhanie pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208, ods. 1 písm. a/, písm. b/ TZ na tom skutkovom základe, že okrem iného páchatel' v presne nezistenom období v r. 2013 v rodinnom dome v J.Š. XX, okres Revúca, opakovane bitím, vyhrážaním sa bezdôvodným odopieraním spánku a stravy spôsobil maloletým deťom F. Y., B. Y. U. J. Y. fyzické a psychické utrpenie, čo viedlo zo strany maloletej F. a maloletej B. k sebapoškodzovaniu. Podozrivou zo spáchania tohto trestného činu bola teta maloletých detí A. K., ktorej boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, pričom z výpovedí niektorých svedkov v konaní - H. Č., A. Y. U. B. Z., ale aj výpovede maloletej B. Y. U. F. Y. vyplynulo, že mal. J. Y. bil aj J. F., vtedajší druh A. K.. Trestné stíhanie v predmetnej veci bolo uznesením vyšetrovateľa zo dňa 19.04.2014 zastavené, pretože A. K., ktorá bola podozrivá zo spáchania trestného činu dňa 27.02.2014 zomrela a trestné stíhanie proti tomu kto zomrel, alebo je vyhlásený za mŕtveho je neprípustné.

Dňa 16.12.2013 bola matka maloletých detí, ktorá bola ešte v čase začatia konania vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Nitra - Chrenová, z výkonu trestu odňatia slobody podmienene prepustená. Približne od mesiaca apríl 2014 žije v obci J., v rodinnom dome, ktorý pred svojou smrťou obývala A. K., v ktorom pred svojím umiestnením do detského domova žili aj maloleté deti F. U. B. Y.. Matka maloletých detí začala žiť a žije ako druh a družka s pánom J. F. - bývalým druhom jej sestry A.. V súčasnosti s ním čaká dieťa. Zo správ Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca, zo šetrenia pomerov v rodine maloletých detí, ako aj správy Detského domova Banská Bystrica z vykonaných návštev v rodine maloletých detí počas krátkodobého pobytu maloletých detí v domácom prostredí vyplynulo, že bytové podmienky v rodinnom dome, ktorý obýva matka so svojim druhom sú vyhovujúce, obydlie pozostáva z dvoch miestností a malej špajze, ktorá bola prerobená na tretiu menšiu izbu. Je zariadené účelným nábytkom, podlaha je pokrytá gumolitom, v obydlí nie je zavedená voda ani električka, vykuruje sa tuhým palivom, rodina čerpá vodu zo studne, ktorá je na dvore a elektrinu čerpá z generátora. Dom nie je v osobnom vlastníctve matky maloletých detí ani jej súčasného druha. Jeho vlastníkom, pán X. W., K.. XX.XX.XXXX, s užívaním domu A. K., jej druhom a jej rodinou súhlasí, za užívanie mu rodina platí 100,- € mesačne. V domácnosti žije okrem matky maloletých detí a jej druha J. F. aj matkin brat H. Z., ktorý je psychiatricky liečený a v dome obýva izbu vytvorenú z predtým existujúcej špajze.

Z výsluchov maloletých detí vyplynulo, že obe sa túžia vrátiť domov do starostlivosti matky. S matkou chcú opäť žiť ako rodina, maloletá B. sa vyjadrila tak, že by chcela aby s nimi žili aj ich ostatní súrodenci. Obe dievčatá však túžia po živote v ich pôvodnom domácom prostredí. Ani jednej z dievčat nevadí, že sa v domácnosti matky zdrúže aj pán J. F..

Zo správ Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Revúca a zo správy Detského domova v Banskej Bystrici vyplynulo, že od návratu matky maloletých detí z výkonu trestu odňatia slobody a usadení sa v obci J., v bývalej domácnosti svojej sestry, matka opakovane prejavovala záujem o získanie oboch maloletých detí do jej starostlivosti. Počas umiestnenia detí v detskom domove bola s deťmi v pravidelnom telefonickom kontakte, deťom bolo umožnené stretnutie s matkou dňa 19.02.2014, počas ktorého sa deti s matkou navzájom k sebe správali s prirodzenou náklonnosťou a uvoľnene, bolo zrejmé, že majú k matke silné citové väzby. Deťom bolo umožnené stráviť v domácnosti matky Veľkonočné sviatky v čase od 17.04. - 22.04.2014. Po ukončení pobytu sa deti vrátili do detského domova včas a v poriadku. V čase od 01.07.2014 sa realizoval krátkodobý pobyt maloletých detí v domácnosti matky na základe súhlasu detského domova, ktorý bol postupne predlžovaný na celé obdobie letných prázdnin. Pri opakovaných neohlásených návštevách pracovníkmi detského domova v domácnosti matky (s frekvenciou návštev cca 1 týždenne) bolo zistené, že deti boli v domácnosti matky spokojné, pri každej návšteve boli upravené, čisté a ich celkový fyzický vzhľad pôsobil pozitívnym dojmom. V domácnosti matky sa dievčatá zapájali do domácich prác, varili, chodili s matkou na nákupy. V rámci trávenia voľného času sa chodievali kúpať na priehradu alebo opekať, hrali s matkou karty. Pri návštevách deti pôsobili bezprostredne a šťastne. Rodina mala vždy navarené, alebo sa v domácnosti pripravovalo jedlo. Pri návštevách nebol zistený napätý vzťah medzi maloletou F.u a J. F.. Obdobné zistenia boli aj na strane Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca pri vykonaných dvoch neohlásených šetreniach v domácnosti matky počas pobytu detí v domácom prostredí. Detský domov aj úrad práce, sociálnych vecí a rodiny na základe týchto zistení zhodne vyslovili názor, že matka je toho času schopná zabezpečovať starostlivosť o obe maloleté dievčatá a saturať ich potreby a má na to vytvorené vhodné podmienky aj z hľadiska domácnosti. Zo správ detského domova ako aj výpovedí maloletých detí a matky v konaní vyplynulo, že obe maloleté dievčatá majú k matke silné citové väzby, akceptujú ju, chcú jej byť oporou, ako aj majú oporu v nej. Taktiež matka má k deťom vytvorený silný citový vzťah, chce zabezpečovať starostlivosť o ne, pokiaľ deti v minulosti opustila, presvedčivo uvádzala, že tak už neurobí, že sa o svoje deti chce naďalej riadne starať.

Psychológ detského domova vo svojom stanovisku k návratu detí do biologickej rodiny uviedol, že na základe dlhodobých pozorovaní mal. F. U. B.Y. v skupine, vyhodnotení pobytov detí bezprostredne po návratoch z biologickej rodiny na skupinu, konštatuje, že toho času je emocionálne prežívanie oboch dievčat stabilizované a bez náznakov úzkostných prejavov. Vzhľadom k okolnostiam, ktoré sa v rodine udiali - návrat matky z výkonu trestu odňatia slobody a úmrtia tety, ktorej boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti má za to, že návrat detí a ich zverenie do starostlivosti matky je v ich záujme. Zo správ z psychiatrických vyšetrení oboch maloletých dievčat vyplynulo, že u maloletej F. sa nejednalo o suicidálny pokus (nadmerná konzumácia liekov), maloletá F. je bez preukázateľných porúch v správaní a bez známok duševného ochorenia. U maloletej B. taktiež nebolo zistené suicidálne správanie.

Z vyjadrenia pracovníčky detského domova na pojednávaní dňa 03.09.2014 vyplynulo, že pre prípad, že by súd maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti matky a teda by sa vrátili do ich pôvodného prostredia, je zabezpečený prestup oboch maloletých detí do škôl v mieste ich bydliska.

Zo správ Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca z prešetrenia pomerov na strane otca maloletých detí vyplynulo, že otec nemá vytvorené podmienky a nie je schopný zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti, taktiež ani jeho sestra W. Ď. nie je vhodnou osobou na zabezpečovanie starostlivosti o maloleté deti, nakoľko ju ani jedno z maloletých detí prakticky nepozná a nemajú k nej vytvorené žiadne citové väzby.

Z pripojeného spisu tunajšieho súdu 8P/30/2014 súdu vyplynulo, že rozsudkom zo dňa 22.08.2014, č.k. 8P/30/2014 - 109 súd súrodencov maloletej F. a maloletej B., B. Y., J. Y. U. H. K. zveril do náhradnej osobnej starostlivosti S. V., K.. XX.XX.XXXX z dôvodu, že im táto v súčasnosti, už zhruba pol roka, starostlivosť poskytuje, má vytvorené vhodné podmienky na jej poskytovanie, u detí je u nej dobre postarané a ich psychický stav sa v porovnaní s predchádzajúcim obdobím zlepšil, odkedy sú deti u p. V. zlepšila sa aj školská dochádzka maloletého B.. Súd taktiež konštatoval, že maloleté deti v minulosti prekonali ťažké obdobie, keď ich matka viackrát opustila a neprejavovala o ne záujem, otec starostlivosť o deti zanedbával, následkom čoho tieto boli zverené do starostlivosti A. K., ktorá ku koncu starostlivosti o deti spolu s druhom nezvládla, ona ani jej druh J. F. sa o deti riadne nestarali a predovšetkým maloletého J. aj bili. Súd konštatoval, že je nevyhnutné, aby bola starostlivosť o deti stabilizovaná a aby

boli deti zverené do takej starostlivosti, ktorá im zabezpečí pokojné a bezpečné prostredie, čo možno predpokladať zo strany navrhovateľky, na základe jej doterajšej starostlivosti o maloleté deti. Matka podľa názoru súdu nemá v súčasnosti vytvorené vhodné podmienky na zabezpečovanie starostlivosti o maloleté deti. Matka, v čase keď mala zabezpečené bytové podmienky, starostlivosť o deti zanedbávala a doterajší spôsob života matky detí, ktorý nemožno považovať za usadený nenásvedčuje tomu, že v prípade, ak by jej deti boli zverené do starostlivosti nedošlo by opätovne k zanedbávaniu starostlivosti, resp. k opusteniu detí. V domácnosti, v ktorej v súčasnosti matka detí žije, býva len veľmi krátky čas a za tak krátke obdobie nemožno usudzovať, že ide o stabilné rodinné prostredie, nie je v záujme detí, aby si museli zvykať na nové prostredie u matky, ktorá dlhodobo starostlivosť o deti nezabezpečovala a deti s ňou nie sú takmer vôbec v kontakte.

Zo správ Úradu práce sociálnych vecí a rodiny v Revúcej vyplynulo, že otec aj matka maloletých detí sú nezamestnaní, sú poberateľmi dávky v hmotnej núdzi.

Podľa § 54 ods. 1 Zákona č. 36/2005 o rodine v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej len Zákon o rodine) náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti.

Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine v znení súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

Podľa § 54 ods. 4 Zákona o rodine súd môže výnimočne nariadiť ústavnú starostlivosť aj vtedy, ak jej nariadeniu nepredchádzali iné výchovné opatrenia. Výnimočnosť prípadu a neúčelnosť iného výchovného opatrenia musí byť preukázaná.

Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti súd vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

Podľa § 37 ods. 2 Zákona o rodine ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:

b/ určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Z vykonaného dokovania mal súd v konaní preukázané, že súčasná situácia v rodine maloletých detí je taká, že ich biologická matka sa vrátila z výkonu trestu odňatia slobody, 5 mesiacov žije v spoločnej domácnosti s bývalým druhom náhradnej matky maloletých detí, v rodinnom dome, kde pre dočasným umiestnením maloletých detí do ústavnej starostlivosti žili aj maloleté deti. Z vykonaného dokovania vyplynulo, že v tomto rodinnom dome existujú vhodné bytové podmienky pre zabezpečovanie starostlivosti o maloletú F. a B.. Biologická matka maloletých detí sa o deti chce starať

a ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, aj sa o deti v súčasnosti starať dokáže a to tak z hľadiska zabezpečovania ich výživy a ostatných materiálnych potrieb ako aj z hľadiska uspokojovania duševných potrieb maloletých detí. Bolo preukázané, že maloleté deti majú s matkou vytvorené silné citové puto, chcú s ňou bývať. Matka je pre maloleté dievčatá v pubertálnom veku, akými sú F. aj B. dôležitou osobou pre saturáciu ich emocionálnych potrieb a pani A. K. (ako vyplynulo zo správy Detského domova v Banskej Bystrici) obom maloletým dievčatám ich emocionálne potreby saturovať dokáže.

Aj keď v minulosti existovali dôvody, pre ktoré boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby, pričom sa jednalo o dôvody aj na strane matky maloletých detí (matka sa o deti starala nedostatočne a neskôr deti úplne opustila), z vykonaného dokazovania vyplynulo, že tieto v súčasnosti pominuli. Dôsledným sledovaním pobytu detí v domácnosti matky v priebehu dvoch mesiacov počas povoleného pobytu detí v domácom prostredí, bolo pracovníkmi Úradu práce sociálnych vecí a rodiny v Revúcej ako aj pracovníkmi Detského domova v Banskej Bystrici zistené, že sa matka o deti starala riadne, javila o ne náležitý záujem a deti u matky prosperovali. Nebolo zistené žiadne negatívne pôsobenie domáceho prostredia na mal. dievčatá - či už zo strany samotnej matky alebo iných osôb s ňou žijúcich v spoločnej domácnosti, najmä zo strany druhu matky J. F.. Pokiaľ v čase začatia konania, resp. ešte v jeho priebehu existovali výhrady súdu k umiestneniu maloletej F. do prostredia, v ktorom sa bude nachádzať aj pán F. z dôvodu ich bližšieho intímneho vzťahu v minulosti, súd má ku dňu vydania rozhodnutia za to, že počas pobytu maloletých detí v domácnosti matky, v ktorej sa nachádzal aj pán J. F. v období dvoch mesiacov bolo dostatočne preukázané, že vzájomný vzťah J. F. a mal. F. už nevykazuje žiadne prvky intímnosti. Obaja zhodne uviedli, že majú k sebe vzťah ako dieťa - rodič. Samotná F. sa v prítomnosti J. F. na základe zážitku z minulosti necíti nepríjemne, čo bolo zistené pri opakovaných návštevách sociálnych pracovníkov v domácnosti. Matka o existencii intímneho zblíženia mal. F. a J. F. vie, je s tým uzrozumená, táto skutočnosť pre ňu nepredstavuje problém z hľadiska jej vzťahu k mal. F., čo tiež vyplynulo zo sledovania pôsobenia mal. F. v domácnosti matky a je to zrejme aj z ich súčasného vzťahu, ktorý bol v priebehu konania a aj na pojednávaní dňa 3. 9. 2014 z oboch strán prezentovaný ako pozitívny a silný.

Vzhľadom na tieto skutočnosti, ako aj s prihliadnutím na stanoviská detského psychológa Detského domova v Banskej Bystrici, sociálnych pracovníkov detského domova a stanoviska kolízneho opatrovníka mal súd za to, že dôvody, pre ktoré boli deti odňaté zo starostlivosti ich biologickej matky v súčasnosti pominuli a matka dokáže starostlivosť o deti zabezpečovať takým spôsobom, ktorý bude na prospech ich budúceho fyzického a duševného vývoja. Zároveň, s ohľadom na dôležitosť biologickej matky pri výchove maloletých dievčat v ich terajšom (pubertálnom veku), ako aj opakovane vyjadrenú silnú túžbu oboch maloletých dievčat vrátiť sa do svojho prirodzeného prostredia má súd za to, že zverenie mal. detí do starostlivosti matky a s tým spojený návrat detí do ich prirodzeného prostredia bude v ich najlepšom záujme. Keďže, ako vyplýva z vyššie uvedeného, v danom prípade neboli zistené zákonné dôvody na nariadenie ústavnej starostlivosti vyplývajúce z ust. § 54 ods. 2 Zákona o rodine, súd nad maloletými deťmi ústavnú starostlivosť nenariadil. Keďže rodičia maloletých detí nežijú v spoločnej domácnosti, súd v zmysle ust. § 36 upravil práva a povinnosti rodičov k maloletým deťom tak, že deti zveril do osobnej starostlivosti matky, poukajúc pritom na vyššie uvedené dôvody.

Vzhľadom na prítomné rizikové faktory v starostlivosti matky - nedostatočná starostlivosť a opakované opustenie detí v minulosti, ako aj prítomnosť súčasného druhu matky v jej domácnosti, súd v zmysle ust. § 37 ods. 2 písm. b/ Zákona o rodine nariadil nad výchovou mal. F. a mal. B. dohľad, ktorý bude vykonávať za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy prípadne iných neštátnych subjektov.

V súlade s ustanovením § 62 ods. 1 - 5 a § 65 ods. 1 Zákona o rodine súd rozhodol o vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom. Nakoľko je otec nezamestnaný a jediným jeho príjmom je dávka v hmotnej núdzi, pričom má zároveň vyživovacie povinnosti voči ďalším štyrom maloletým deťom (Q., G., B. U. J. Y.), určil mu súd vyživovaciu povinnosť vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime v platnom znení, ktoré je povinný plniť každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery.

O trovách účastníkov konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O. s. p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, pretože sa jedná o konanie, ktoré mohlo začať aj bez návrhu.

O trovách štátu súd rozhodol v súlade s ust. § 148 ods. 1 O. s. p.. Trovy konania štátu predstavujú tlmočné, ktoré bude Slovenská republika platiť za tlmočenie výsluchov mal. detí do maďarského jazyka. Keďže obe maloleté deti majú ako účastníci konania právo konať pred súdom vo svojej materčine, resp. v jazyku, ktorému rozumejú a týmto je maďarský jazyk (čl. 47 ods. 4 Ústavy SR, § 18 O. s. p.), sú trovy konania štátu spojené s pribratím tlmočníka do maďarského jazyka za zabezpečenie tohto základného práva účastníkov konania, trovy na náhradu ktorých štát nemá právo.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní od jeho doručenia na Krajský súd v Banskej Bystrici prostredníctvom podpísaného súdu (dvojmo).

Podľa § 205 ods. 1 OSP v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 OSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 OSP odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,
- c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e/ doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci,

Podľa ust. § 205 ods. 3 OSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť stanovená týmto rozhodnutím splnená dobrovoľne, možno podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona (Zák. č. 233/1995 Zb. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení).